

[J. Chr. Jensen.]

Staden København af 12. April 1889. Der har tidligere været nogen Meningsforskel om denne Lovparagraf, og den er derfor flere Gange blevet ændret, først ved Lov af 27. Februar 1897 og senere ved Lov af 13. April 1923. Kommunen kan efter den nugældende Lov ekspropriere private Grunde eller Bygninger med det Formaal at faa Stadens Gader, Torve, Veje, Sporvogne og andre Trafikmidler indrettet paa en bedre og mere livssvarende Maade. Det her foreliggende Lovforslag tilsigter at hjemle Kommunerne Adgang til ved Ekspropriation af Grunde og Bygninger at faa Raadighed over saadanne, som det maa anses for at være af væsentlig Betydning at have Raadighed over for at kunne sikre en tilfredsstillende Ordning af Byens Bebyggelsesforhold eller i andre almennyttige Øjemed. Der er altsaa gjort den Begrænsning, der ligger i Ordene „andre almennyttige Øjemed“.

§ 2, 1ste Punktum, tilsigter at give Kommunen samme Ret i sine indlemmede Distrikter, og sidste Punktum af Paragraffen tilsigter at udvide Bestemmelserne i § 1 til at gælde ogsaa i Købstæderne.

Den Beføjelse, som Kommunen nu ønsker at faa, fik Frederiksberg Kommune allerede ved Loven af 23. April 1897. I 37 Aar har Frederiksberg Kommune saaledes kunnet regulere sin Bebyggelse, og det maa siges, at den har gjort det paa en overordentlig smuk og tiltalende Maade. Høj Bebyggelse og lavere Bebyggelse og Villakvarterer er harmonisk lagt, ligesom Kommunen i Kraft af den Beføjelse, den havde, har kunnet udlægge Arealer til Hospitaler, Skoler og Parker. Jeg finder Anledning til at fremhæve særlig en Foranstaltning, der blev foretaget i 1913 og 1914 netop i Kraft af denne Beføjelse, nemlig at man lagde Servitut paa det store Areal Frederiksberg Kommunes saakaldte søndre Landdistrikt. Det var det store, dels bebyggede, dels og særlig ubebyggede Areal omkring Dalgas Boulevard, Peter Bangs Vej og Finsens Vej.

Jeg havde den Ære dengang, i 1913, at være mit Partis Ordfører i Frederiksberg Kommunalbestyrelse. Man delte dér ganske de Synspunkter, som blev lagt for Dagen med Hensyn til det rigtige i at fordele Byggeriet paa en harmonisk Maade. Der var nogle Uoverensstemmelser mellem Mindretallet og Flertallet derude paa Spørgsmaalet om Lejligheders Minimumsareal, men i det store og det hele og i Princippet var der fuldkommen Enighed.

Man vil nu i Dag, 20 Aar efter, se, at der er vokset et Beboelseskvarter op, som er skønnere end eller i hvert Fald saa skønt som noget, nogen anden By i dette Land har. Det er givet, at hele dette mægtige Arbejde ikke kunde være gjort, saaledes som det blev, ved frivillig Overenskomst med samtlige Grundejere, det var nødvendigt til Opnaaelsen af dette Resultat at have Ekspropriationsbeføjelsen. Man tør derfor fuldt ud hævde, at det er netop denne Ekspropriationsbeføjelse, som gjorde det muligt at gennemføre det smukke Værk, som blev gennemført derude paa disse meget store Arealer.

I Modsætning dertil vil jeg fremhæve den planløse Bebyggelse, der har fundet Sted i København næsten overalt, hvor Kommunen ikke har ejet Arealerne. Man vil i Københavns Kommunes Periferi kunne finde høj Bebyggelse sammenrodet med Villabebyggelse, store Fabriksanlæg midt i store Boligkvarterer, til største Skade og Gene for alle Parter.

Men dertil kommer, at alene Hensynet til den stærkt paakrævede Sanering af de usunde Bydele i den indre By gør dette Lovforslags Ophøjelse til Lov paakrævet. Jeg vil i øvrigt gerne tilføje, at det Arbejde og de store økonomiske Ofre, som Københavns Kommune har bragt for uden denne Ekspropriationsbeføjelse at regulere Forholdene, er megen Ære værd og fortjener Statens Paaskønnelse.

Dette Lovforslag er behandlet meget indgaaende dels i Københavns Magistrat, dels i det saakaldte Fællesudvalg, hvori alle Partier er repræsenteret, og endelig i Borgerrepræsentationen. Alle disse Myndigheder anmoder enstemmigt Rigsdagen om at gennemføre dette Lovforslag hurtigt. Jeg tror derfor, det vil faa en let Gang igennem Rigsdagen, og jeg kan paa mit Partis Vegne meget anbefale dette høje Ting hurtigt at gennemføre Lovforslaget. Jeg lægger Vægt paa Ønsket om hurtig Behandling, idet der jo, naar det ses, at dette Lovforslag har Mulighed for at blive ført igennem, kan disponeres særlig i de usunde Bydele paa en Maade, som kan volde stort Besvær i Fremtiden.

Men idet jeg anbefaler dette Lovforslag og gør det, saaledes som jeg nu har gjort det, kan jeg ikke tilbageholde en Bemærkning om, at dette Lovforslag er en Lap. Selv om det er en god og varig Lap, er det en Lap paa en gennemhullet og yderst daarlig Klædning, og denne gamle Klædning, Bygningsloven af 12. April 1889, betænker jeg mig ikke paa at kalde et Mon-